

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва та дизайну
Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Філософія

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

18 Виробництво та технології

181 Харчові технології

«Ресторанні технології»

перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
професор кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін, докт. філос. н., професор Петінова Оксана Борисівна	0979787081	oksanapnpu@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Філософія — це наука, яка досліджує найзагальніші принципи буття, пізнання, моральності та людського існування. Вона займається аналізом фундаментальних питань, таких як природа реальності, значення життя, етика, істина, знання та свідомість, виконує методологічну функцію. Філософія спонукає до критичного мислення, пошуку відповідей на запитання, що стосуються всесвіту, суспільства, індивідуальної свідомості, розвитку науки та суспільних інституцій. Філософія є основою для всебічного розвитку здобувачів освіти, допомагаючи їм не лише глибше розуміти світ, а й краще орієнтуватися у складних питаннях буття, моралі, пізнавальної діяльності, етики.

Значення філософії для здобувачів освіти:

- Розвиток критичного мислення: філософія допомагає здобувачам освіти аналізувати різні погляди, не сприймати інформацію на віру, а досліджувати її суть і обґрунтованість, що сприяє формуванню незалежного та критично налаштованого мислення;
- Здатність вирішувати складні питання: філософські проблеми вчать студентів мислити системно та знаходити рішення для складних питань у різних сферах життя, наприклад, у науці, етиці, політиці, тощо;
- Моральне самовизначення: етичні роздуми дозволяють здобувачам освіти зрозуміти власні моральні принципи та розвинути здатність ухвалювати етичні рішення в повсякденному житті;
- Формування світогляду: філософія допомагає зрозуміти своє місце в світі, розуміти суть буття, сенс життя та свою відповідальність перед суспільством і природою;
- Збільшення загального інтелектуального кругозору: філософські знання доповнюють інші дисципліни, роблячи розуміння наукових і культурних процесів більш глибоким;
- Застосування в професійній діяльності: знання філософських концепцій допомагає визначати стратегічні і моральні аспекти у своїй роботі, що робить їх компетентнішими та ефективнішими;
- Філософія виконує методологічну функцію, тому має суттєве значення для формування дослідницьких навичок студентів, а також розвитку культури академічної доброчесності та академічної етики.

Мета навчальної дисципліни «Філософія»: курс орієнтований на формування у здобувачів освіти основ філософського та наукового світогляду. У ході навчання здобувачі освіти мають навчитися розуміти та оцінювати роль філософських знань у самоствердженні людини, виявляти соціальні та етичні проблеми, пов'язані з інформатизацією та глобалізацією сучасного світу. Вивчення філософії також допоможе зрозуміти сенс свободи та відповідальності особистості в сучасному суспільстві, розвинути можливості критичної оцінки історичних подій та фактів.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Філософія» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми технічного і технологічного характеру, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у виробничих

умовах підприємств харчової промисловості та ресторанного господарства та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів харчових технологій.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 13. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для забезпечення здорового способу життя.

ЗК 15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Навчальна дисципліна «Філософія» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою:

ПРН 2. Виявляти творчу ініціативу та підвищувати свій професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

ПРН 26. Формувати і відстоювати власну світоглядну та громадську позицію, діяти соціально відповідально та свідомо.

ПРН 27. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства, вести здоровий спосіб життя.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	14/4	16/6	60/80	1	1	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І												
Гене́за філософської думки у контексті цивілізаційних процесів												
Тема 1. Предметне поле і функціональне призначення філософії.	12	2	2			8	12	2	2			11
Тема 2. Філософія Стародавнього світу	12	2	2			8	12					11
Тема 3. Філософія епохи Середньовіччя та Відродження	12	2	2			8	12					11
Тема 4. Філософія Нового часу та основні напрямки сучасної світової філософії	12	2	2			8	12					11
Разом за змістовим модулем 1	48	8	8			32	48	2	2			44
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2												
Теоретична і практична філософія												
Тема 5. Поліфонія сучасного філософського пізнання	20	4	4			12	20		2			18

Тема 6. Філософія науки та філософські основи наукових досліджень. Дослідницька етика та академічна доброчесність; дотримання принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності в НДР здобувача вищої освіти. Захист ІНДЗ	22	2	4			16	22	2	2			18
Разом за змістовим модулем 2	42	6	8			28	42	2	4			36
Усього годин	90	14	16			60	90	4	6			80
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЕКЗАМЕН												

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Філософія» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання ІНДЗ, есе, рефератів тощо.
7. Ознайомлення з першоджерелами (читацький щоденник).
8. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна	Кількість годин заочна
1	Тема 1. Предметне поле і функціональне призначення філософії. <i>Конспект в зошиті:</i> 1. Міф, міфологія, види міфів, міфологічний світогляд. 2. Теорії походження світу. 3. Взаємозв'язок філософії з іншими науками (обрати 2 на вибір). 4. Підібрати додатково 3-4 визначення філософії з різних інформаційних джерел. 5. Функції та структура філософії. <i>Аналітична доповідь:</i> Підібрати міфи різних народів світу про створення світу і походження суспільних порядків та порівняти між собою (усно)	8	11
2	Тема 2. Філософія Стародавнього світу <i>Усно:</i> 1. Філософія стародавнього Єгипту та Вавилону 2. Легізм та моїзм. Давні китайські книги «Дао де цзин», «Лунь юй», «І цзин» 3. Еллінізм та римська Античність. <i>Практичне завдання:</i> Ортодоксальні та неортодоксальні школи Стародавньої Індії Боги Індуїзму	8	11
3	Тема 3. Філософія епохи Середньовіччя та Відродження <i>Усно:</i> 1. Дискусія про універсалії: реалізм та номіналізм 2. Докази існування Бога (за Ф. Аквінським) <i>Практичне завдання:</i> скласти порівняльну таблицю апологетика/схоластика/патристика / (період,	8	11

	представники, основні ідеї) <i>Робота в парах. Наукова доповідь з презентацією (тема на вибір)</i> 1. Загальна характеристика та основні риси епохи Відродження. 2. Натурфілософія та пантеїзм М. Кузанського 3. Гуманізм 4. Протестантизм 5. Соціально-філософська думка епохи Відродження. Т.Мор і Т.Кампанелла "Утопія " та "Місто Сонця 6. «Державець» Н. Макіавеллі.		
4	Тема 4. Філософія Нового часу та основні напрямки сучасної світової філософії <i>Усно:</i> 1. Філософія Просвітництва. 2. Німецька класична філософія. <i>Реферат на тему за вибором здобувача:</i> 1. Концепція нової науки Ф. Бекона. 2. Принцип універсального сумніву Р. Декарта і сучасна наука. 3. Матеріалістична фізіологія і проблема людини у філософській системі Р. Декарта. 4. Антропологія та філософія духу Б. Спінози. 5. Соціологічні та етичні погляди Б. Спінози. 6. Сутність деїзму Т. Гоббса й Дж. Локка. 7. Синтез аристотелізму й філософії Декарта у творчості Г. Лейбніца 8. Предмет, основні поняття та принципи екзистенціальної філософії (С.Кьєрк'єгор, Ж.-П. Сартр, А. Камю, Г.Марсель, М.Хайдеггер, К.Ясперс). 9. Неотомістська філософія (Ж.Марітен, Е.Жільсон, Ю.Бохенський, Г.Веттер, К.Войтила). 10. Неопозитивізм, його сутність та принципи. Постпозитивізм та аналітична філософія.(М.Шлік, Р.Карнап, Г.Рейхенбах, А.Айер, Б.Рассел, К.Поппер, Т.Кун, П.Фейєрабенд, Ю. Хабермас). 11.Структуралізм. Герменевтика (Ж.Дерріда. Г.Гадамер. М.Фуко. Ж.Ліотар) 12. Основні риси сучасної світової філософії.	8	11
5	Тема 5. Поліфонія сучасного філософського пізнання <i>Проблемні питання (усно):</i> Які, на Вашу думку, перспективи цивілізаційного розвитку України? Які глобальні екологічні проблеми людства та шляхи їх вирішення? <i>Розв'язання ситуаційних завдань, кейсів</i> На основі перегляду відеороликів виокремити глобальні проблеми сучасності та запропонувати власне	12	18

	бачення шляхів їх вирішення The man. URL: https://www.youtube.com/watch?v=WfGMYdalCIU In The Fall. URL: https://www.youtube.com/watch?v=A-rEb0KuopI Are You Lost In The World Like Me. URL: https://youtu.be/4yBrW0zG8y8 <i>Обговорення статей та аргументація власної точки зору з проблеми взаємозв'язку філософії та харчування:</i> Джерело: Їжа в культурному просторі: збірник матеріалів / за ред. О. О. Юрчук, Г. І. Гримашевич, О. В. Чаплінської. Житомир: Видавничий центр ЖДУ імені Івана Франка, 2020. 72 с. <i>Наукова доповідь (тема за вибором здобувача освіти):</i> 1. Проблема цінностей в історії філософії. 2. Ціннісна свідомість: зміст, тенденції розвитку. 4. Ціннісні орієнтації в структурі діяльності. 5. Єдність і протистояння матеріальних і духовних цінностей. 6. Філософія мистецтва як розділ сучасного філософського пізнання. 7. Філософські проблеми управлінської діяльності. 8. Сучасні проблеми біоетики. 9. Філософські проблеми здорового способу життя. 11. Сучасні контексти гносеології та епістемології. 12. Соціальна філософія та перспективи розвитку суспільства. 13. Свобода як благо і випробування для людини, її позитивний та негативний виміри (І. Берлін). 14. Принципи громадянського суспільства та практика його становлення. 15. Специфіка конструювання історичної дійсності та відповідальність за цей процес (К. Ясперс). 16. Економічна сфера суспільства та філософія сталого розвитку. <i>Есе/творча робота на тему «Моє життя та мої цінності» / «Я і філософія в моєму житті»</i>		
6	Тема 6. Філософія науки та філософські основи наукових досліджень. Дослідницька етика та академічна доброчесність; дотримання принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності в НДР здобувача вищої освіти <i>Питання для усного обговорення:</i> 1. Поняття істини в науці: об'єктивність, суб'єктивність та відносність 2. Значення академічної доброчесності в сучасній освіті та науці 3. Філософські проблеми моральної відповідальності науковців перед суспільством <i>Практичні завдання:</i> 1. Підібрати список фахових журналів зі спеціальності 181 «Харчові технології» та 033	16	18

	«Філософія» та порівняти між собою 2 сайти журналів (періодичність виходу журналу, мета та місія, вимоги до статей, дотримання вимог академічної доброчесності, тощо). 2. Опрацювати тему «Методи наукового пізнання», зробити короткий конспект в зошит. Джерело: Сергієнко В.В. Філософські проблеми наукового пізнання : навчальний посібник. Кременчук: Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. URL: https://studfile.net/preview/2265648/ (с.69-83). <i>Усне повідомлення (на одну тему за вибором здобувача освіти)</i> • Поняття науки та причини виникнення. • Наукові знання на Сході. • Становлення науки в Античній Греції • Розвиток науки в епоху Середньовіччя та Відродження. • Наукова революція та Новий час. • Період класичної науки – основні досягнення у розвитку механіки, математики, фізики, хімії, біології, медицини, гуманітарних наук. • Діяльність Ньютона, Бекона, Лейбніца, Коперніка, Галілея. • Нова наукова революція: роботи Планка, Бора, Ейнштейна. • Наукова картина світу з сучасної точки зору науки. *** Виконання ІНДЗ		
	Ознайомлення з першоджерелами** (читацький щоденник) - в межах годин на самостійну роботу до тем		
Разом		60	80

Індивідуальні науково-дослідні завдання

№ з/п	Тематика*** (за вибором здобувача)
	1. Піфагорійська модель світу 2. Космологічна суперечка Геракліта і Зенона про (не)змінність буття 3. Етична філософія Сократа (на прикладі «Апології Сократа») 4. Світогляд стоїка (на прикладі «Листів до Луцілія» Сенеки) 5. Місце та призначення філософа (на основі «Держави» Платона) 6. Концепція платонівського кохання (на основі «Бенкету» Платона) 7. Співвідношення душі і тіла у Платона (на основі «Федона») 8. Пізнання як пригадування (на основі «Менона» Платона)

9. Суть і значення принципу «золотої середини» (на прикладі «Нікомахової етики» Арістотеля)
10. Цноти у розумінні Аристотеля (на основі уривків з «Нікомахової етики»)
11. Філософські ідеали Цицерона (на основі його трактатів)
12. Зло як брак добра (на прикладі фрагментів з твору «Сповідь» Аврелія Августина)
13. Людина як єдність душі і тіла (на основі фрагментів з «Суми теології» Томи Аквінського)
14. Мудрість та її «вороги» (на прикладі фрагментів з «Похвали Глупості» Е.Роттердамського)
15. Роздуми Р.Декарта про специфіку пізнання (на прикладі фрагментів з «Роздуми про метод»)
16. Про велич і жалюгідне становище людини (на прикладі вибраних статей з «Думок про людину» Б.Паскаля).
17. Афоризми К.Гельвеція як філософські істини: аналіз та інтерпретація
18. Про доказовість, сумніви та істину (на прикладі трактату Д. Г'юма)
19. Нігілізм у європейському світогляді: причини та суть (на прикладі концепції Ф. Ніцше)
20. Вільна людина у розумінні Г. Сковороди
21. Про свободу і приреченість у розумінні Ж.-П. Сартра (на прикладі одного з трактатів, нпр. «Нудоти»).
22. Суть та значення абсурду (на прикладі одного з творів А.Камю: «Чума», «Міф про Сізіфа»).
23. Психоеаналіз як науковий підхід: за і проти (на прикладі «Вступу до психоаналізу» З. Фрейда)
24. Потенціали та обмеження людської пам'яті (на прикладі «Тлумачення сновачень» К.-Г. Юнга)
25. Архетипи колективного несвідомого К.-Г. Юнга (аналіз вибраного уривку).
26. Що таке поступ? Соціально-філософська тематика в Івана Франка (на прикладі вибраних творів)
27. Чи можлива абсолютна істина? (на прикладі вибраних уривків з «Tractatus Logicus-Philosophicus» Л. фон Вітгенштайна та «Структури наукових революцій» Т. Куна)
28. Чи повинне наукове відкриття бути моральним? (на прикладі вибраної літератури з історії науки XX ст.)
29. Сила і свавілля масової свідомості (на прикладі есе Ортеги-і-Гасета «Бунт мас»).
30. Філософія і національність (на прикладі фрагментів праць М. Максимовича, В. Липинського, М. Хвильового, Д. Чижевського, М. Шлемкевича).

1. Людина – культура – їжа – комунікація. Соціальні ознаки комунікації.
2. Антропологічні і соціокультурні передумови виникнення і розвитку комунікації через їжу.
3. Генеза та основні етапи розвитку комунікації. Спілкування і комунікація у розвитку цивілізацій.
4. Їжа та культура її споживання.
5. Їстівне мистецтво й естетика.
6. Харчування й етика та мистецтво куховара.
7. Гастрономічний дискурс роману С. Андрухович «Фелікс Австрія».
8. Мотиви їжі та голоду в оповіданні Ю. Яновського «Лені»: наративний аспект.
9. Страви як засіб вираження психоемоційних станів героїв у романі Гаськи Шиян «За спиною»: філософський дискурс.
10. Соціальна символіка їжі.
11. Дискурс їжі у культурі та суспільстві.

	Можна запропонувати та обрати власну тему відповідно до індивідуальної освітньої траєкторії здобувача
--	---

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання	
	Для іспиту	Для заліку
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%	100%
підсумковий контроль	50%	

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит
--	---

8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРДВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ У МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (поточний контроль, підсумковий контроль, загальний результат оцінювання)

ЕКЗАМЕН

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	30
Виконання завдань для самостійного опрацювання			

1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	10
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен			50
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **екзамен** (максимум 50 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 30 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 6;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 10 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що вноситься на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 10- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведу балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2»- виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» -виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання студента мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що студент знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ЗА ІСПИТ (максимум 50 балів) Рівень знань оцінюється:

Рівень знань оцінюється:

- від 40 до 50 балів - студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки;
- 30 до 40 балів - студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді;
- 20 - 30 балів - студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.
- 10 - 20 балів - володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- 0 - 10 балів - володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.

9. КРИТЕРІЇ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
- «незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЇЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	Задовільно	
35-59	Fx		
1-34	F	Незадовільно	Не зараховано

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Атаманюк З. М. Свобода як фактор соціокультурних трансформацій сучасного українського суспільства : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 316 с.
2. Данильян О. Г. Філософія : підручник. Харків : Право, 2020. 432 с.
3. Запорожченко О. В. Навчальний посібник з філософії з завданнями та тестами. Ізмаїл: РВ ІДГУ, 2019. 256 с.
4. Петінова О. Б. Філософія: навчальний посібник. Одеса, 2019. 304 с.
5. Філософія: навч. посіб. / Ю. М. Вільчинський, Л. В. Северин-Мрачківська, О. Б. Гаєвська. Київ : КНЕУ, 2019. 368 с. URL : https://kneu.edu.ua/get_file.pdf
6. Філософія: підручник / Є. Р. Борінштейн та ін. Одеса: Університет Ушинського, 2021. 502 с.
7. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана. Філософія: Підручник. Львів : Місіонер, 2020. 784 с.

Допоміжна

1. Айтов, С. Ш. Сучасна філософія історії: історично-антропологічний горизонт. Дніпро : Ліра, 2018. 364 с.
2. Головащенко І. О. Філософія : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2016. 200 с.
3. Гончаренко М. С. Синергетичний світогляд сучасного етапу розвитку світу і людини: монографія. Харків : Панов А. М., 2017. 103 с.
4. Дахній, А. Й. Мартін Гайдеггер та екзистенційна філософія: монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 248 с.
5. Іванова К. Філософія : кредитно-модульний курс: підручн. для студентів вищих навч. закладів. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2014. 472 с.
6. Їжа в культурному просторі: збірник матеріалів / за ред. О. О. Юрчук, Г. І. Гримашевич, О. В. Чаплінської. Житомир: Видавничий центр ЖДУ імені Івана Франка, 2020. 72 с.
7. Кириченко, В. В. Особистість у сучасному інформаційному суспільстві : монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 244 с.
8. Кремень, В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. Акад. пед. наук України. К. : Знання, 2018. 523 с.
9. Медвідь І. М. Філософія їжі: сучасні погляди на мистецтво харчування. *Дні науки філософського факультету*: матеріали Міжнародної наукової конференції. Київ, 25-26 квітня, 2017. К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2017. Ч. 1. С. 131-133.
10. Ніколенко В. В. Соціальна символіка їжі суспільства старого ладу. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*, 2013, № 1045. С. 48 – 53.
11. Поліщук Н. Філософія прагматизму. К.: Українська Центр духовної культури, 2012. 400 с.
12. Попович М. Бути людиною. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013. 223 с.
13. Попович Я. М. Синтез філософії та медицини: виникнення біоетичних проблем у медицині, аналіз філософії та медицини на основі їх співпраці і взаємозбагачення. *Медсестринство*. 2018. № 2. С. 15-18.
14. Роль філософської думки у становленні медицини. URL: <https://repository.pdmu.edu.ua/bitstreams/686afd79-a697-46f8-a94f-feff0ddf7574/download>
15. Рубський, В. М. Світогляд як модель реальності: функціонально-субститутивний підхід : монографія. Одеса : Купрієнко СВ, 2019. 427 с.
16. Синиця, А. С. Сучасна аналітична філософія: від прагматики мови до концептуалізації свідомості : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 445 с.
17. Скринник М., Фльорко Л., Фльорко М. Філософія: навчальний посібник. Львів : Ліга-Прес, 2015. 477 с.
18. Тімченко О. Філософія : навчальний посібник для студентів усіх напрямів підготовки. Львів: Растр-7, 2015. 359 с.
19. Устінов О. В. Філософія медицини ХХІ сторіччя: українські реалії. *Український медичний часопис*. URL: www.umj.com.ua/uk/publikatsia-49841-filosofiya-medicini-xxi-storichchya-ukrainski-realii
20. Фріц Олгоф, Дейв Монро. Їжа і філософія: їжте, пийте і будьте щасливі. К.: Темпора, 2011. 346 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL : <http://www.mon.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт. URL : <http://odnb.odessa.ua/>.

